

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2006. május 25.

ROMÁN NYELV

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

OKTATÁSI MINISZTERIUM

ÁLTALÁNOS ÚTMUTATÓ

Jó megoldásként csak a Javítási-értékelési útmutatóban megadott megoldások fogadhatók el.

Minden jó megoldás egy pontot ér, a rossz megoldás 0 pont.

Félpont és többletpont nem adható.

A feladatok értékelésére a szürke mező szolgál. Ebben jelölje a helytelen megoldást mindig nullával, a helyest pedig eggyessel.

Példa:

11.	0	helytelen
12.	1	helyes

A pontszámok összesítése a külön lapon található összesítő táblázatban történik.

A vizsgán összesen 150 pont szereshető. Az egyes vizsgarészek arányát a vizsgaleírás szabályozza, ennek alapján meghatározott az egyes vizsgarészekben a vizsgapontok száma.

Vizsgarész	Vizsgapont
Olvasott szöveg értése	33
Nyelvhelyesség	18
Hallott szöveg értése	33
Íráskészség	33
<i>Írásbeli összesen</i>	<i>117</i>
Szóbeli	33
<i>Összesen</i>	150

A III. vizsgarész kivételével a feladatpontok megegyeznek a vizsgapontokkal. A III. vizsgarész (Hallott szöveg értése) vizsgapontjainak kiszámításához használja az Értékelési útmutatóban található átszámítási táblázatot!

I. OLVASOTT SZÖVEG ÉRTÉSE**Részletes útmutató****1. feladat**

1. La cel mai nordic punct de pe Litoralul românesc.
2. Pentru cea mai mare tabără de copii din România, și pentru rafinăria Petromidia.
3. La capătul Canalului Poarta Albă.
4. 35. 000 de mii.
5. Deoarece este un oraș foarte ieftin.
- 6 Este mai puțin dezvoltat.
7. Este un oraș industrial.
8. Alimentarea cu apă menajeră.
1. O seră de flori.
10. Romi.
11. Prin Năvodari.
12. La butelie.

2. feladat

13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
F	A	A	F	A	A	F	A	A

3. feladat.

22. **D**
23. **A**
24. **C**
25. **E**
26. **B**
27. **F**
28. **G**
29. **J**
30. **L**
31. **H**
32. **K**
33. **I**

II. NYELVHELYESSÉG

A helyesírási hibával leírt szavak nem fogadhatók el. Minden feladatban csak egy megoldás értékelhető. Variációk megadásakor nem jár pont, még akkor sem, ha közöttük van a jó megoldás.

1. feladat

1. răgușeau
2. spuneau
3. dondăneau
4. apuca
5. citeau
6. pierea
7. umblau
- 8.oftau

2. feladat

dintre
cu
de
de la
din
din
pe
pe
în
la

0.	<u>A în</u>	B prin	C din	D de
9.	<u>A dintre</u>	B la	C în	D cu
10.	A de	B în	<u>C cu</u>	D la
11.	A deasupra	B pe	C în fața	<u>D de</u>
12.	A din	B deasupra	<u>C de la</u>	D despre
13.	A prin	B cu	<u>C din</u>	D prin
14.	A în	<u>B din</u>	C pe	D fără
15.	A la	B prin	C din	<u>D pe</u>
16.	<u>A pe</u>	B la	C în	D cu
17.	<u>A în</u>	B prin	C din	D de
18.	A de	<u>B la</u>	C din	D în

III. HALLOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

Részletes útmutató

1. feladat

1. F
2. A
3. F
4. A
5. A
6. F
7. A
8. F

Cum a apărut telefonul la București

Chiar dacă te poate deranja în plină noapte, atunci când somnul ți-e dulce, telefonul a devenit o prezență absolut indispensabilă vieții moderne. Inventat în 1876, el a cunoscut, de-a lungul timpului, o sumedenie de transformări.

În primele zile ale anului 1878, deci la mai puțin de doi ani după ce americanul Graham Bell își brevetase invenția, telefonul a apărut și la București.

Revista "Femeia română" ni-l anunță în următorii termeni:

"Telefonul se poate vedea și în București, la domnul Engels, – primul constructor român de aparate mecanice – lângă grădina Cișmigiu, intrarea Schlater. Recomandăm cititorilor noștri de a nu pierde din vedere această frumoasă ocaziune de a vedea telefonul."

Informația apărea în ianuarie 1878, iar în iunie, dirigintele Oficiului Poștal din Giurgiu, C. Floru, publica o lucrare intitulată: "Telefonie electrică", în care spunea, între altele, că *"a văzut și a vorbit cu telephonul instalat la fabrica de aparate telegrafice a domnului Leopold Teirrich, din București"*.

Deci, în 1878 funcționau în Capitală două aparate telefonice. Prima mențiune oficială despre miraculosul aparat o găsim în "Monitorul oficial" din 3 martie 1886, care anunță că în București a fost instalată o centrală telefonică cu 5 posturi!

2. feladat

9. A cumpărat bilete de teatru.

10. La „AIDA”.

11. La lojă.

12. Cu rochia cea nouă.

13. Costumul cel bleumarin.

14. Ana.

15. Deoarece Ana trebuie să se aranjeze, să se machieze, să se rujeze ...

16. Îi calcă rochia, îi scoate pantofii cei maro și-i șterge de praf.

Mergem la spectacol

L. – Am o surpriză pentru tine, Ana. Ghici ce am în mână.

A. – Par a fi niște bilete. Iar ai luat bilete la vreun film în care crimele se țin lanț și ieși din sală cu dureri de cap? De data aceasta te vei duce singur, eu nu mai merg la asemenea spectacole de proastă calitate.

L. Am promis că nu mă mai las păcălit altădată de titlurile pompoase. Deci, n-ai ghicit. Mergem la un spectacol de operă.

A. – Splendid! La ce operă?

L. – La „Aida”. Iată biletele. Sunt pentru deseară.

A. . – Da ...!? Minunat! Biletele sunt la lojă? N-ai putut lua la stal I sau stal II, sau chiar la balcon? Știi că nu stăm strălucit cu banii până luăm salariile.

L. – Jos la stal au mai rămas locuri laterale, iar sus la balcon n-am vrut eu să iau.

A. – N-am știut de ieri de intenția ta. Acum trebuie să mă pregătesc în grabă. Mai este puțin până se înserează. Cu ce rochie să mă îmbrac?

L. – Mă gândesc că rochia cea nouă este potrivită pentru asemenea ocazie.

A. – Tu ce îmbraci?

L. – Pentru mine lucrurile sunt mai simple. Am două costume și am să mă îmbrac cu cel bleumarin! Tu ai multe rochii și de aceea este greu să te hotărăști.

A. – Mă mir că poți fi așa de calm. Eu nu mă pot decide cu ce să mă îmbrac, cu ce să mă încălț și tu ... Se vede că așa sunteți voi bărbații.

L. . – În timp ce tu calci rochia cu care te îmbraci, eu fac duș, apoi urmezi tu la baie. E bine ?

A. – Nu-i bine. Acum eu fac duș, apoi tu, pentru că eu trebuie să mă aranjez, să mă machiez, să mă rujez, să mă ...

L. – Ce complicată este viața pentru voi! Bine, să fie precum spui tu. N-o să ne certăm acum pentru aceasta. Ce pantofi să scot pentru tine? Pantofii maro cu toc înalt?

A. – Da, și te rog să-i ștergi puțin de praf. Nu încerci să calci tu rochia? Știu că tu te pricepi, că ești un om meticulos și ... bun. Te rog...

3. feladat

Mărțișorul

Multă lume știe că mărțișorul este un mic obiect de podoabă ce se oferă în dar de 1 martie, ca semn al sosirii primăverii și ca un simbol de iubire sau afecțiune. Foarte puțini sunt însă cei care cunosc adevărata istorie a mărțișorului.

O serie de săpături arheologice făcute în Europa au scos la iveală obiecte ornamentale și de podoabă, considerate de istorici și de cercetători drept "mărțișoare preistorice", cu o vechime de peste opt mii de ani. Ele aveau forma unor pietricele vopsite în alb sau roșu, erau înșirate pe fâșii subțiri de piele și se atârnau la gât.

Culoarea roșie părea să însemne focul, sângele și soarele, adică fertilitatea femeii, nașterea și viața. Albul ar fi însemnat culoarea norilor, și puritatea zăpezii reci, simbolizând înțelepciunea bărbatului. Mai târziu, cele două culori au fost împletite într-un singur șnur, pentru a arăta legătura dintre bărbat și femeie.

Strămoșii românilor își ofereau în dar, primăvara, monede găurite, atârnate de un fir de cânepă împletit în două culori și purtate la încheietura mâinii.

În folclorul românesc s-a păstrat o legendă despre povestea mărțișorului. Se spune că, demult, soarele a coborât într-un sat și a luat chipul unui băiat răpitor de frumos. Un zmeu hain l-a pândit și l-a răpit, închizându-l într-o temniță. Din acea zi, întreaga lume s-a întristat. Păsările nu mai cântau, izvoarele au secat, copiii au uitat să mai râdă. Într-un târziu, un voinic tânăr s-a hotărât să încerce salvarea soarelui. După un drum lung, ce a durat trei anotimpuri, tânărul a ajuns la castelul zmeului, în luptă dreaptă l-a învins, eliberând soarele. Acesta s-a ridicat din nou pe cer, trezind întreaga natură la viață.

Dar băiatul cel viteaz n-a mai apucat primăvara! Sângele i s-a scurs pe zăpadă, iar în locurile în care aceasta se topea răsăreau ghiocei...

Tradiția spune că de atunci flăcăii împletesc, în fiecare primăvară, un fir alb și unul roșu, de care atârnă un mic obiect purtător de noroc. Acesta este oferit fetelor pe care le iubesc sau celor apropiați. Roșul amintește de sângele voinicului cel viteaz și frumos, care a îndrăznit să lupte cu zmeul pentru a elibera soarele, iar albul amintește de ghioceii răsăriți din pământul încălzit cu sângele tânărului.

La români, mărțișorul trebuie legat de 1 martie și trebuie purtat până se aude cucul cântând, până când înfloresc cireșii sau trandafirii, sau pînă la venirea berzelor și a rândunelelor. Dar atunci mărțișorul nu se aruncă, ci se leagă de o ramură înflorită, unde este lăsat până când vor cădea frunzele toamnei, pentru a ne purta noroc tot anul.

17. de 1 martie.

18. aveau forma unor pietricele vopsite în alb sau roșu.

19. focul, sângele și soarele.

20. norilor și puritatea zăpezii reci.

21. monede găurite atârnate de un fir de cânepă împletit în două culori.

22. o legendă

23. l-a eliberat.

24. fir alb și unul roșu de care atârnă un mic obiect purtător de noroc.

25. se aude cucul cântând.

Átszámítási táblázat

Összesítse a javítás végén az egyes feladatokban elért pontszámokat! Ez a pontszám lesz a dolgozatpont (legfeljebb 25 pont). A következő táblázat segítségével határozhatja meg, hogy az elért dolgozatpontok hány vizsgapontot érnek.

Dolgozatpont	Vizsgapont
25	33
24	32
23	30
22	29
21	28
20	26
19	25
18	24
17	22
16	21
15	20
14	18
13	17

Dolgozatpont	Vizsgapont
12	16
11	15
10	13
9	12
8	11
7	9
6	8
5	7
4	5
3	4
2	3
1	1

ÍRÁSKÉSZSÉG

Az írásfeladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák segítségével történik. Ez az eljárás meghatározott értékelési szempontokon, valamint az egyes szempontokhoz tartozó szintleírásokon alapul. Minden írásbeli munkát ezen szempontok segítségével kell értékelni oly módon, hogy a dolgozatot minden egyes értékelési szempontnál újra kell olvasni.

Az eljárás további sajátossága, hogy a szintleírások a nyelvi teljesítményt értékelő szempontoknál nem tartalmaznak hibaszámokra vonatkozó utalásokat, valamint nem osztályozzák előre az egyes hibatípusokat a hibák súlyossága alapján. Ennek oka az, hogy az egyes nyelvi hibák súlyosságát (értelemzavaró vagy nem értelemzavaró hiba) csak az adott szövegkörnyezet figyelembevételével lehet megállapítani.

A középszinten az írásbeli vizsga minden része a lépcsőzetesség elve alapján épül fel, azaz a feladatok fokozatosan nehezednek. Ez a progresszió az íráskészséget mérő vizsgarészben az értékelési skálákban is megjelenik. Az első, könnyebb feladat skálája inkább az A2 szinthez igazodik, így jóval toleránsabb, mint a második feladathoz tartozó skála, amely a B1 szinten alapul.

A javítás alapelvei

1. A dolgozatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szöveghossztól.
2. Félpontok és jutalompontok nem adhatók.
3. Az ismétlődő nyelvhelyességi hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni.
4. Az adott szinten bizonyos lexikai egységek és nyelvtani struktúrák produktív használata nem várható el a vizsgázótól. Az ilyen típusú hibákat az értékelésnél nem kell figyelembe venni.

Első feladat

Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról:

Értékelési szempontok	Pontszám
Tartalom és szöveghossz	5 pont
Nyelvhelyesség	5 pont
Összesen	10 pont

Amennyiben a dolgozat valamelyik szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom és szöveghossz

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- megfelelően dolgozta-e ki a témát,
- megfelelő hosszúságú szöveget hozott-e létre.

A tartalmi teljesség megítélésénél az a döntő, hogy a vizsgázó közli-e az adott szituációban lényeges információkat. Egyes vizsgafeladatoknál a tartalom értékelésénél a segédanyag (input) tartalmi információi is irányadóak lehetnek. Ekkor azt is figyelembe kell venni, hogy a vizsgázó írásműve nem tartalmaz-e sokkal kevesebb információt, mint a segédanyag. Amennyiben a feladat nem tartalmaz erre vonatkozó utasítást, akkor nem kérhető számon a vizsgázón az összes segédanyagban megjelenő információ.

A dolgozat tartalmi szempontból megfelelő abban az esetben is, ha a vizsgázó a megadott témáról nem személyes vonatkozásban, hanem általánosan, de a kommunikációs cél(ok)nak megfelelően ír.

A nyelvi okokból érthetetlen szövegrészeket a Tartalom szempontnál nem lehet értékelni. Ez vonatkozik a megadott szövegből értelem nélkül lemásolt és rossz nyelvi környezetben használt szövegrészekre is. Az ilyen típusú hibákat figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is. El kell fogadni azonban az olyan szövegrészeket, amelyeket a vizsgázó a segédanyagból vett át és jó nyelvi környezetben használ.

Amennyiben a vizsgázó olyan információt közöl, ami anyanyelvi olvasó számára nem értelmezhető, a tartalom kidolgozása nem tekinthető teljesen megfelelőnek.

A szöveghossz megadásánál a szószám csak a vizsgázó által létrehozott szövegrészre vonatkozik, azaz nem tartalmazza a központilag megadott részek szavainak számát.

Nyelvhelyesség

(szókincs, mondattan, alaktan, helyesírás)

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat a középszintű érettségi vizsga követelményeinek,
- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

Értékelési skála (középszint 1. feladat)

Tartalom és szöveghossz

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó megfelelően dolgozta ki a témát, és elérte a megadott szövegmennyiséget (40–50 szó).	A vizsgázó általában megfelelően tárgyalta a témát, és legalább 30–40 szó hosszúságú szöveget hozott létre.	A vizsgázó csak részben megfelelően tárgyalta a témát, és/vagy a létrehozott szöveg 30 szónál rövidebb.	A vizsgázó nem megfelelően tárgyalta a témát, és/vagy a létrehozott szöveg nagyon rövid. vagy: A vizsgázó más témáról ír.

Nyelvhelyesség (szókincs, mondattan, alaktan, helyesírás)

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a megértést nem zavaró hibát tartalmaz.	A szövegben több hiba fordul elő, a hibák alig nehezítik a megértést.	A szövegben sok hiba fordul elő, a hibák néhány ponton nehezítik a megértést.	A szöveg a nyelvi hibák miatt nem érthető.

Második feladat

A javítás alapelvei

Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról:

Értékelési szempontok	Pontszám
Tartalom	5 pont
Formai jegyek és hangnem	3 pont
Szövegalkotás	5 pont
Szókincs, kifejezőmód	5 pont
Nyelvtan, helyesírás	5 pont
Összesen	23 pont

Amennyiben a dolgozat a Tartalom szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tért ki, és megfelelően tárgyalta-e azokat,
- hogyan valósította meg a kommunikációs célt/célokat.

Egy adott irányító szempont tárgyalása akkor tekinthető a szintnek megfelelőnek, ha a vizsgázó kitér a megadott szempontra, mondatai minden lényeges információt tartalmaznak, illetve minden lényeges információra rákérdeznek és ismétlésektől mentesek. Amennyiben egy irányító szempont több alpont tartozik, a szempont kifejtése akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó az összes alpontot tárgyalja. Ha a vizsgázó egy irányító szempontra kitér, de mondatai nem tartalmaznak minden lényeges információt, illetve nem kérdeznek rá minden lényeges információra, az adott irányító szempont tárgyalása csak részben megfelelő. Az adott irányító szempont tárgyalása abban az esetben is csak részben megfelelő, ha a vizsgázó anyanyelvi olvasó számára értelmezhetetlen információt ad meg (pl. az életkor helyett a vizsgázó azt adja meg, hogy negyedik).

Érdeklődő típusú levél esetén előfordul, hogy a vizsgázónak bizonyos információkra kell rákérdeznie. Ebben az esetben a megfelelő kérdés feltevése azt jelenti, hogy a vizsgázó megfelelően fejtette ki az adott szempontot.

Ha egy irányító szempont tárgyalása nyelvi okokból nem érthető, azt a Tartalom szempontnál úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az adott irányító szempont kifejtése nem megfelelő. Ezt a hibát figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a Szókincs, kifejezésmód vagy a Nyelvtan, helyesírás szempontoknál. A segédanyagból átvett szövegrészek esetében úgy kell eljárni, mint az első feladatnál.

Új, azaz nem megadott szempontok értékelésére nincs lehetőség. A dolgozatot akkor is a megadott szempontok alapján kell értékelni, ha a vizsgázó a megadott témáról nem személyes vonatkozásban, hanem általánosan, de a kommunikációs cél(ok)nak megfelelően ír, vagy önmagáról ír, amikor általánosan kellene fogalmaznia.

Formai jegyek és hangnem

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által létrehozott szöveg

- megfelel-e a levéllel, mint szövegfajttával szemben állított formai követelményeknek, azaz helyesen tartalmazza-e a dátumot, a megszólítást, az elköszönést és aláírást,
- hangneme megfelel-e a címzethez való viszonynak és a közlési szándéknak.

Ennél az értékelési szempontnál a szintleírások engedékenysége az eddigi kipróbálások tapasztalatait tükrözi, amely szerint a levélforma betartása általánosan nagy gondot jelent a vizsgázóknak. Most a dolgozat e szempont alapján még egy ponttal értékelhető, ha a vizsgázó törekedett a levélforma betartására, azaz a két alapvető formai jegy, a megszólítás és az elköszönés elfogadható, valamint a levél hangneme még megfelelő. 0 pont akkor jár, ha hiányzik vagy nem elfogadható a megszólítás és/vagy az aláírás, ha a vizsgázó levél helyett fogalmazást ír, illetve ha a levél hangneme nem megfelelő. A későbbiekben azonban, amikor elvárható lesz a levél formai jegyeinek ismerete, a formai követelmények szigorúbb elbírálás alá esnek.

Az egyes formai jegyek abban az esetben helyesek, amennyiben a levélírás szabályainak megfelelnek, és illenek a levél típusához. A csak nyelvtani vagy helyesírási hibát tartalmazó variációk e szempont értékelésénél helyesnek számítanak.

Szövegalkotás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- logikus-e az irányító szempontok elrendezése és ezáltal a szöveg gondolatmenete,
- megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés, tárgyalás és befejezés,

- hogyan használja a vizsgázó a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit (pl. egyszerű kötőszók, névmások).

A Szövegalkotás szempontnál a Tartalom szemponttól függetlenül kell eljárni és csak a tárgyalt szempontok alapján lehet megítélni a dolgozat felépítését és gondolatmenetét.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit akkor használja helyesen a vizsgázó, ha törekszik arra, hogy egyszerű kötőszók, névmások, határozószók stb. segítségével valódi szöveget hozzon létre. Amennyiben a vizsgázó minden mondatát azonos módon kezdi, nem mondható el az általa létrehozott levélről, hogy abban a mondatok szervesen kapcsolódnak egymáshoz. Amennyiben a vizsgázó csak azonos szerkezetű egyszerű mondatokat ír, nem kaphatja meg a maximális pontszámot.

Szókincs, kifejezésmód

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat a középszintű érettségi vizsga követelményeinek.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően vagy a Szókincs, kifejezésmód vagy a Nyelvtan, helyesírás szempontnál. Amennyiben például a vizsgázó egy szót nem megfelelően használ (pl. a „auzi“ ige helyett a „asculta“ igét), ezt a hibát csak a Szókincs, kifejezésmód szempontnál lehet értékelni. Ha a vizsgázó egy előjárószót helytelen vonzattal használ (pl. „deasupa + gen.”), ezt a hibát csak a Nyelvtan, helyesírás szempontnál lehet értékelni.

Azoknál az értelemzavaró hibáknál, amelyek következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelyeknél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó, az egyszeri értékelés elve nem érvényes. Az ilyen típusú hibákat tehát mindkét szempontnál értékelni kell.

E szempont értékelésénél a megszólítás és az elköszönés hibáit is figyelembe kell venni.

Nyelvtan, helyesírás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. A további részletes útmutatást lásd a Szókincs, kifejezésmód szempontnál.

Értékelési skála (középszint 2. feladat)

Tartalom

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
<p>A vizsgázó öt irányító szempontot dolgozott ki megfelelően.</p> <p>A vizsgázó a kommunikációs célokat megfelelően valósította meg.</p>	<p>A vizsgázó négy vagy három irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem.</p> <p>A vizsgázó a kommunikációs célokat többnyire megfelelően valósította meg.</p>	<p>A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem.</p> <p>vagy: A vizsgázó egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, és van még olyan irányító szempont, amelyet részben tárgyalt.</p> <p>vagy: A vizsgázó legalább négy irányító szempontot tárgyalt részben.</p> <p>A kommunikációs célokat részben valósította meg.</p>	<p>A vizsgázó csak egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően és nem tárgyalta a többi szempontot.</p> <p>vagy: A vizsgázó három vagy annál kevesebb irányító szempontot tárgyalt részben.</p> <p>Alapvető kommunikációs célját nem éri el.</p> <p>vagy: A vizsgázó más témáról írt.</p>

Formai jegyek és hangnem

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
<p>A szöveg formai jegyei teljesen megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyoknak.</p> <p>Helyes a megszólítás, az aláírás, a dátum és az elköszönés.</p>	<p>A szöveg formai jegyei nagyjából megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyoknak.</p> <p>Van helyes megszólítás és aláírás, valamint elfogadható dátum és elköszönés.</p>	<p>A szöveg formai jegyei még megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyoknak.</p> <p>Van helyes vagy elfogadható megszólítás és aláírás.</p>	<p>A szöveg formai jegyei nem felelnek meg a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyoknak.</p> <p>Hiányzik vagy nem elfogadható a megszólítás és/vagy az aláírás.</p>

Szövegalkotás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
<p>A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus.</p> <p>A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés.</p> <p>A vizsgázó megfelelő nyelvi eszközök használatával valódi szöveget hoz létre.</p> <p>A mondatok szervesen kapcsolódnak egymáshoz.</p>	<p>A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése többnyire logikus.</p> <p>A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra: van bevezetés vagy befejezés.</p> <p>A vizsgázó törekszik arra, hogy valódi szöveget hozzon létre.</p> <p>A mondatok többnyire szervesen kapcsolódnak egymáshoz.</p>	<p>A mondanivaló nem mindennél logikus elrendezésű.</p> <p>A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra: hiányzik a bevezetés és befejezés.</p> <p>A szövegszerűség csak nyomokban fedezhető fel.</p> <p>A mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz.</p>	<p>A szöveg tagolatlan és áttekinthetetlen.</p> <p>Az írásmű izolált mondatok halmazából áll.</p> <p>A levél annyira rövid, hogy szöveggként nem értékelhető.</p>

Szókincs, kifejezőmód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
<p>A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi.</p> <p>Néhol nem megfelelő a szóhasználat, ez azonban csak kis mértékben nehezíti a mondanivaló megértését.</p>	<p>A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi.</p> <p>Többször nem megfelelő a szóhasználat, ami néha nehezíti a mondanivaló megértését.</p> <p>A szókincs korlátai miatt többször előfordulhat szóismétlés.</p>	<p>A szöveget egyszerű szókincs jellemzi.</p> <p>Sokszor nem megfelelő a szóhasználat, ami helyenként jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a mondanivaló megértését.</p> <p>Sok a szóismétlés.</p>	<p>A szövegben felhasznált szókincs szegényes.</p> <p>A nem megfelelő szóhasználat több helyen akadályozza a szöveg megértését.</p>

Nyelvtan, helyesírás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
<p>A vizsgázó általában helyesen használja az egyszerű nyelvtani struktúrákat.</p> <p>A szöveg kevés nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem befolyásolják.</p>	<p>A vizsgázó több hibával használja az egyszerű nyelvtani struktúrákat.</p> <p>A szöveg több nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem befolyásolják, és/vagy kevés, a megértést nehezítő hiba jellemzi a dolgot.</p>	<p>A vizsgázó csak a legegyszerűbb nyelvtani struktúrákat használja.</p> <p>A szöveg sok olyan nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek a megértést nem befolyásolják, valamint több, a megértést jelentősen nehezítő nyelvi hiba fordul elő benne.</p>	<p>A szöveg a nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibák miatt nem érthető.</p>